

דברות קודש

מאת
נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת ויגא

נאמא

©
כל הזכויות שמורות
ל'איגוד חסידי בוסטון' {ע"ד}
שע"י קהל 'קדושת פינחס' באסטאן
רח' נועם אלימלך 2 ביתר עילית.

להנצחות לדגל שמחה
או לעילוי נשמת
ניתן לשלוח מייל:

A0799326426@GMAIL.COM

058-325-4668

עיצוב וסדר:
א.י.ש. אשדוד
0527627127

פרשת תולדות תשפ"ב

קידושא רבא בצפרא דשבתא

ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו כי עקרה הוא וגו' (בראשית כה כא). וברש"י לנכח אשתו - זה עומד בזוית זו ומתפלל וזו עומדת בזוית זו ומתפללת.

איתא בספרים הקדושים^א שתפילה זו של יצחק ורבקה לא היתה רק שיזכו לזרע של קיימא כמו שמשמע לפי פשוטו של מקרא, אלא בתפילתם כללו גם בקשה על הצלחת בנם יעקב שיוולד להם שיזכה להתגבר על עשיו.

ולפי זה אפשר לומר דלכן רמזו תפילת יצחק ורבקה דוקא בתפילת 'נשמת', כחלק של ברכת השיר, שהוא תפלה של שבח והודאה להשי"ת. והוא בהקדם מה שאומרים בשם הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע שתפילה על

בתיבות התפילה בתפילת נשמת שאנו אומרים בכל שבת "בפי ישרים תתרו"מם, ובשפתי צדיקים תתברך, ובלשון חסידים תתקדש, ובקרב קדושים תתהלל", נרמז שמותם של יצחק ורבקה, ויש בסידורים שמסדרו התיבות באופן ששמו של יצחק הוא לנוכח רבקה^ב, לרמז על תפילתו שהיתה לנוכח אשתו, ובפירוש הסידור 'תפלה לרוקח' מכואר שיצחק ורבקה תקנו תפילה זו כשנעתר יצחק לה' לנכח אשתו.

א. כזה: 'בפי ישרים תתרו"מם,

ובשפתי צדיקים תתברך,

ובלשון חסידים תתקדש,

ובקרב קדושים תתהלל'.

ב. עיין בעל הטורים, דעת זקנים מבעלי התוס', סה"ק אמרי נועם.

הביאה לי ציד ועשה לי מטעמים ואכלה ואברככה לפני ה' לפני מותי. ועתה בני שמע בקולי לאשר אני מצוה אותך. לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים ואעשה אתם מטעמים לאביך כאשר אהב. והבאת לאביך ואכל בעבר אשר יברכך לפני מותו. ומפרש רש"י, שני גדיי עזים - וכי שני גדיי עזים היה מאכלו של יצחק, אלא פסח היה, האחד הקריב לפסחו והאחד עשה מטעמים.

ובן כתב בעל הטורים על הפסוק (שם כז) וירח את ריח בגדיו ויברכהו ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה', וירח - בגימטריא יום פסח היה, ריח - בגימטריא ליל פסח.

עוד מקור מצאתי שהיה זה בליל סדר, שהרי אנו רואים שכאשר כילה יצחק לברך את יעקב הגיע עשיו עם המטעמים שעשה, וביקש מאביו לברכו, ואמר לו יצחק, בא אחיך במרמה ויקח ברכתך (שם פסוק לה). ומפרש רש"י, במרמה - בחכמה, ובחומש שימה בפיהם (הוספות וביאורים שם פסוק כה בסוף) מביא בשם הרה"ק רבי וואלף מסטריקוב זי"ע שהגימטריא של 'במרמה' הוא רפ"ז בגימטריא של 'אפיקומן', ומבאר שם שיעקב עשה זאת בחכמה שהאכילוהו אפיקומן שלא

בנים כשרים וטובים נרמזו ב'אתה הוא לדור ודור' בברכת מודים שבשמונה עשרה, ואמרתי פעם לבאר הטעם שקבעו הבקשה על בנים כשרים וטובים דוקא בברכת מודים, מפני שענין השבח והודאה הוא סגולה לזכות לבנים כשרים וטובים, כשהבנים שומעים תדיר מפיהם של הוריהם שבח והודאה, זה גופא סגולה שזיכו לבנים טובים, משא"כ אם הילדים שומעים תמיד מהוריהם טענות ותלונות על כל דבר ודבר, הנהגה כזאת אינה מסוגלת לגדל צאצאים הגונים.

כמו כן תפילה זו של יצחק ורבקה שהיה בקשה גם על הצלחת הילדים כדאמרו, קבעו רמז לתפילה זו כחלק של תפילת 'נשמת', שהוא תפילה של שיר ושבחה והלל והודאה.

ההתמודדות בין יעקב לעשיו התחילה כבר במעו אמם כמו שנאמר (שם פסוק ה) ויתרצו הבנים בקרבה, אולם עיקר המלחמה החלה בלקיחת הברכות ע"י יעקב. והנה לקיחת הברכות היתה בליל הסדר כמו שנאמר (שם כז ו-י) ורבקה אמרה אל יעקב בנה לאמור הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמור.

יבקשו תורה מפיו ואם לאו אל יבקשו תורה מפיו.

ומבואר בספרים הק' הדמיון של הרב למלאך, שמלאכים נבראים במעלה ובמעמד אחד ואינם עולים ואינם יורדים, אך אצל בני אדם אצלם יש עליה וירידה, ועל ידי דבר זה יבדוק האדם את רבו שמלמדו תורה, שהנה כל אדם אינו רוצה לעמוד תדיר במדרגתו כי אם שרוצה תמיד להתעלות עוד ועוד, אך הרב על מנת שילמד את תלמידו צריך לפעמים לעמוד במדרגה אחת ולא לעלות עוד על מנת שיוכל ללמד ולהשפיע כראוי לתלמידו, ואם הוא עושה כן הרי שהוא דומה למלאך ה', שהרב הוא כעת בבחינת עומד.

אבל אם אינו עושה כן, אלא שהוא טרוד אך ורק בהתעלותו העצמית, ואינו משים ליבו אל תלמידו שגם הוא יעלה ויתעלה, א"כ הוא כמו אדם שהוא עולה ויורד ואינו עומד על מדרגה אחת, ומכוח רב שהוא דומה לאדם אל יבקשו תורה מפיו.

כמו כן ראוי לכל אב שיהיה מוכן ומזומן לרדת ממדרגתו שהוא הולך בה במעלות ה', לבחינה של

יהיה רשאי לאכול עוד כשיביא לו עשיו לאכול, שהרי אסור לאכול אחר האפיקומן, וזה הכונה בדברי רש"י בא אחיך במרמה - בחכמה שיעקב נתחכם לו לעשיו. ובאמת לא מצינו שאכל יצחק ממה שהביא לו אח"כ עשיו לאכול.

וכאשר כן הוא, שהזמן שיעקב לקח הברכות מעשיו היה בליל פסח, יש לומר שמטעם זו אנו אומרים 'נשמת' בליל הסדר, כדי לרמוז בזה על תפילת יצחק ורבקה שהיתה בקשה על הצלחת יעקב להתגבר על עשיו כדאמרן, ובלילה זה שהצליח יעקב להתגבר על עשיו אנו עושים רמז לתפילה זו.

תפילה זו פעלה לדורות והיא מעשה אבות סימן לבנים, שבלייל הסדר הוא הזמן המסוגל להנחיל לילדים יכולת זו של התגברות הקדושה על הטומאה, וזה חלק מהמצוה של והגדת לבנך ביום ההוא.

ענין חינוך הילדים גם מרומז בסוף ההפטרה, כמו שאמרו חז"ל (מועד קטן ז'): מאי דכתיב (מלאכי ב ז) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות, הוא אם דומה הרב למלאך ה'

מלאך שהוא עומד, להנמיך את עצמו לילדיו לחנכם על פי דרך התורה. יעזור השי"ת שנוכה לראות מלאו חפניים נחת דקדושה מכל יוצ"ח, וכאשר אמר הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע שחייבים להוריד דמעות בתפילה ובתחנונים כדי שנוכל לזכות לזה, עדי נוכה לביאת גוא"צ בב"א.

רעזא דרעזין

אמרת פעם הכוונה במה שאנו אומרים בשמו"ע בברכת אבות, אלוקי אברהם אלוקי יצחק ואלוקי יעקב, הקל הגדול והגבור והנורא, ששני ענינים אלו הם זה כנגד זה, אלוקי אברהם – מדת אברהם הוא חסד, וכנגדו הקל הגדול שהוא חסד (זוה"ק ויקרא דף ל:). כמו כן אלוקי יצחק – מדת יצחק הוא גבורה, וכנגדו הגבור שמרמז על מידת הגבורה, אלוקי יעקב – מדת יעקב הוא תפארת שכלול מחסד וגבורה, וכנגדו הנורא, מדה זו של יעקב הוא בחינת נורא שהיא תפארת (זוה"ק חדש ספרא תנינא, ספר מניד משרים פרשת וזאת הברכה) הכלולה מחסד וגבורה שהם שתי מדות המנגדות זו לזו, וענין זה נקרא נורא.

בריש סעודה שלישית בעת שאמרנו שסעודה שלישית היא כנגד יעקב, עלה בליבי שהרי מדתו של

ואלה תולדת יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק (בראשית כה יט). ודקדק בסה"ק קדושת לוי דהוה ליה למכתב ילד את יצחק, ומהו 'הוליד' לשון הפעיל שמשמעו שפעולת אברהם היתה שיצחק יהא יכול להוליד. וכתב לבאר כוונת הכתוב, דהנה ידוע שאברהם אבינו עבד להבורא ברוך הוא במדת אהבה, ויצחק עבד להבורא ברוך הוא במדת היראה, ויעקב אבינו במדת התפארת והוא עמודא דאמצעייתא כלול מתרין מדות חסד וגבורה.

וזהו כוונת הכתוב ואלה תולדות יצחק בן אברהם, פירוש מחמת שיצחק היה בן אברהם שעבד להבורא ברוך הוא במדת החסד זהו גרם לו שיעמוד לו תולדות שיצא יעקב כלול מתרי מדות. וזהו אברהם הוליד את יצחק, אברהם גרם שיצחק יעמיד תולדות כלול מתרין מדות.

את הסעודה אל תוך הלילה, להמשיך קדושת השבת לתוך ימי החול.

נמצא כי סעודה שלישית מחברת את השבת קודש עם ימות החול, ולכן הוא כנגד יעקב שהוא בחינה זו שכולל בתוכו שני דברים המנוגדים זה לזה, שבת קודש וימות החול.

בספה"ק אמרי נועם מבאר הפסוק אברהם הוליד את יצחק, שיצחק לא היה ראוי להוליד, יען כי היתה נשמתו מסטרא דנוקבא, כמו שכתוב (שם י"ח) והנה בן לשרה, רק בשעת העקידה פרחה נשמתו ונכלל באברהם מסיטרא דדכורא. וכתב שם שענין זו מרומז במה שנאמר, ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם, היינו על ידי העקידה שנאמר בה אברהם אברהם, זכה יצחק להולדה.

בשבוע הבעל"ט ביום ה' כסלו יהול היומא דהילולא של כ"ק אא"ז אדמו"ר הזקן רבי פינחס דוד זי"ע, ויש למצוא רמז ליומא דהילולא דיליה בפרשתינו, ויש להמליץ במה שנאמר ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק, יצחק מרומז לכ"ק אא"ז אדמו"ר רבי לוי יצחק

יעקב היא תפארת, הכלולה מחדש וגבורה, וגם סעודה שלישית יש בה ענין זה שהיא כלולה משתי בחינות.

דהנה סעודות שבת קודש משולבים מגשמיות ומרוחניות, חלק הגשמי הוא קיום המצוה לענג השבת באכילה ושתיה, ויש בהם חלק הרוחני, והם הזמירות שירות ותשבחות ודברי תורה הנאמרים בהם. ובסעודת ליל ויום השבת מרבים באכילה ושתיה ונותנים משקל יותר לעניני הגשמיות, אמנם כי אנו מרכיבים בהם בזמירות ודברי תורה, אך יש בהם עבודה מיוחדת למאכלי השבת לענג את השבת. משאינו כן בסעודה שלישית, אנו ממעטין באכילה והחלק העיקרי בה היא החלק הרוחני, וחלקו הגשמי הוא הטפל.

ובעת יובן למה מכוון סעודה שלישית כנגד יעקב, שהוא עניין הממוצע מידת התפארת, וכן סעודה שלישית היא עניין של ממוצע, שמשלבת שני הענינים הרוחני והגשמי שמנגדים זל"ז.

אצל חסידים היו נוהגים לאכול סעודה שלישית בזמן בין השמשות, ואמנם יש כאלו המקפידים ליטול הידים לפני השקיעה, אך בכל זאת משכו

לקבל אותם בהגיעם בחזרה לארצה"ב, ולגו עיניו דמעות, והיה אומר זקני רבי לוי יצחק, שדמעות אלו היו מפני שכבר ראה וקיבל שחלום זה שהיה לו תמיד לחזור לארץ ישראל, כבר לא יתגשם לעולם.

ולכן שאיפת חייו של זקני רבי לוי יצחק היה תמיד להגשים את משאת חייו של אביו ולחזור לירושלים, ואכן כך עשה ובמשך השנים עלה זקני רבי לוי יצחק לארץ ישראל והקים כאן בעשר אצבעותיו את מפעלות התורה והחסד של חסידות באסטמאן שמתנוססים עד לימינו לשם ולתפארת. דבר זה לא עלה לו בקל, והרכה מרה והתייגע להקים עולה של תורה וחסידות. תחילה עמל להקים קריה במקום היכן שנמצא כהיום שכונת רמות פולין, ובסופו של דבר הגיע להר גוף והקים שם קהילה לשם ולתפארת.

והאמת שזו גם הסיבה שאנכי נמצא בארץ ישראל, אחר שראיתי את השאיפה האדירה של זקני רבי לוי יצחק להגיע לארץ ישראל, והכל כדי להגשים את משאת חייו של אביו, ענין נשגב זה השפיע עלי מאוד, ונתן בי שאיפה שגם אני יצטרף לענין נעלה

זי"ע, והוא היה יצחק בן אברהם, שכל שאיפתו ועבודתו היה להמשיך את הדרך של אביו האדמו"ר הזקן, והיה רגיל לומר שבכל החלטה במשך ימי חייו היה חושב מה היה אבי עושה בענין זה.

כמו כן כל ענינו של זקני רבי לוי יצחק לייסד קהילה בארצינו הק' היה בגלל שרצה להמשיך דרכי אביו. ידוע שזקני האדמו"ר הזקן הגיע לאמריקא בעל כורחו ושלא ברצונו, ובכל הזדמנות שהיה לו ניסה לחזור לארץ ישראל.

באשר הגיע זקני רבי לוי יצחק לגיל המצוות, נסעו כל המשפחה במחשבה לחזור ולהשתקע בירושלים, אבל המצב הכלכלי בכל העולם בכלל, ובארץ ישראל בפרט הכשיל מהלך זה, בתחילה חזר זקני רבי פינחס דוד לחוץ לארץ כדי לגייס כספים להחזקת המשפחה כדי שתוכל להישאר בירושלים, אך למעשה נשאר שם, שמאחר שראתה זוגתו שהמצב הכלכלי אינו מאפשר להם להמשיך לדור בירושלים, חזרה היא והילדים לארצות הברית.

וזקני רבי לוי יצחק היה תמיד מספר שכשהגיע אביו רבי פינחס דוד

ויצא יצחק לשוח בשדה, ורש"י מבאר לשון תפלה, על מה התפלל אז איש צדיק כמותו לפני החופה, מן הסתם העתיד לה', בין השאר, שיזכה לבן כדוגמת יעקב אבינו הראוי להבנות ממנו בית ישראל, והנה עכשיו שחלפו יותר משמונים שנה ונכנס אצלו יעקב, התעורר ביצחק ההרגש וריח של אותה שדה, של אותו תפלה לפני החופה, ואמר לעצמו, לא יכולתי לאחל לעצמי בן יותר טוב מזה.

בן אנחנו מקוים, שאמנם שעברו שנים טובא מעת שנסתלק כ"ק זקני אדמו"ר הזקן זי"ע, אך אנו עושים לו נחת רוח, כשאנו ממשיכים את המסורת שמסר לנו מדור דור.

סיפרתי היום להרה"ח רבי עזריאל הכהן רוזנברג הי"ו ולחתנו הרה"ג רבי דוד ווינשטוק הי"ו על מקרה שהסעיר את יהודי בוסטון באותם ימים, שהיה עם אחד היהודים המבוגרים שנמנה על חסידיו אבי-זקנו של רבנו, הרה"ק רבי משה מלעלוב זי"ע, ושם משפחתו היתה רוזנבלם.

זה להגשים את החלום של זקני האדמו"ר הזקן זי"ע.

ובל ענין זה מרומז בואלה תולדת יצחק בן אברהם. שהאדמו"ר הזקן הוליד והכניס כוח בכנו לחיבוב ארץ ישראל ומצוותיה, וב"ה שעלתה לו לזקני לקיים ולעשות כשאיפת אביו.

על פי הצעה זו נוכל לפרש גם המשך הפסוק, אברהם הוליד את יצחק, והיינו שמסורת זו שמסר זקני האדמו"ר הזקן לבנו רבי לוי יצחק, היתה באופן שהוא ימשיך המסורה גם לבניו, ובראשם אבי מורי זצ"ל הכ"מ, שהוא היה הראשון שנקרא שמו על שם זקינו.^ג

והלום ראיתי מוכא בשם האדמו"ר בעל האש דת מאז'רוב זצ"ל לבאר מה שכתוב (שם כו כו) ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה'. ומפרש רש"י כריח שדה אשר ברכו ה' - שנתן בו ריח טוב וזהו שדה תפוחים. ולכאורה מדוע לא אמר יצחק במפורש 'כריח תפוחים' כי אם 'כריח שדה' סתם, ויש הרבה שדות. אלא לפני נישואיו עם רבקה כתוב (שם כד סג)

ג. וגם אצלו ראינו חביבות המיוחדת שהיתה לו לארץ ישראל, וכמו שהזכיר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בהספדו במסע הלוייה בארה"ק שתמיד היה עז רצונו לבוא לארה"ק, והדברים עתיקין.

ובכבוד, באומרו מעיל שבגללו הטריח זקני הקדוש הרבי ר' משה'לי את עצמו מהעולם העליון, מן הדין הוא שאשמור עליו כראוי.

ובזאת אנו מקווים שכמו שרבי משה לעלובער דאג בשביל נכדו כ"ק האדמו"ר הזקן, כן ימליץ זקני האדמו"ר הזקן בעדינו, ויעמוד לצידנו בכל פעולתינו שאנו עושים להמשכת מורשתו.

הנה זכות אבות הוא דבר שאינו פשוט כ"כ, ושמעתי מהרה"צ יצחק רוקח ז"ל שהיה נכד של הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע ומבאי בית מדרשו של כ"ק אאזמו"ר זי"ע בהר נוף, שפעם רצה הרב מאלעסק זצ"ל שהיה נכדו של הרה"ק שר שלום מבעלזא זי"ע, להיכנס אצל השפת אמת, ועל מנת שיואלו להכניסו אמר להגבאי שהוא נכד של האדמו"ר מבעלזא, והגבאי אמר להשפת אמת 'או ער איז א אייניקל פון די בעלזא רב' (שהוא נכד מהאדמו"ר מבעלזא), אמר השפת אמת 'והסנה אינגו אוכל' (שמות ג ב) בכוונת שהסנה 'א אייניקל', ענה לו הרב מאלעסק, שאנו מוצאים שאברהם חפר בארות, וכן אנו מוצאים

בימים הראשונים לבואו לבוסטון, היה רבנו שריו ברחקות עצומה, ימי החורף הגיעו וקור עז שרר בחוצות, אולם רבנו הלך לבוש בחלוק דק שהיה לו. באחד הלילות חלם אותו יהודי שהוא רואה את הרה"ק רבי משה מלעלוב זי"ע עומד לפניו ומכחו במטהו בפנים זועפות, והרבי אומר לו, לנכדי קר ואתה ישן לך בנעימה, נרעש אותו היהודי מדבר החלום המופלא, אולם חשב לעצמו כי רק חלום הוא זה וניסה להירדם שוב אך ללא הצלחה, כי החלום חזר ונשנה.

בבוקר הלך אותו רוזנבלט להתפלל בבית המדרש וחשב לעצמו, כי בוודאי מדובר באותו יהודי ירושלמי שהגיע להתגורר כאן זה עתה. הוא פנה אל רבנו ושאלו מי הוא, ורבנו השיבו בתשובתו הקבועה, 'א ארץ ישראל'דיגער איד' (יהודי מארץ ישראל), רק לאחר הפצרות רבות גילה לו שהוא אכן נכד של הרה"ק רבי משה מלעלוב זי"ע. מיד לאחר התפילה הלך מר רוזנבלט וקנה לרבנו מעיל חורף חם וטוב, רבנו לבש את המעיל שנים רבות עד שהתבלה וכבר לא היה ראוי עוד ללבישה, אבל גם לאחר-מכן לא זרק אותו לאשפה, אלא הניחו בחיבה בתוך ארון הבגדים ברגישות

בבאר ראשון ויריבו רועי גרר עם רועי יצחק, לרמוז גם לעתיד שתהיה מריבה בין רועי ישראל, ואנב גררה רבו גם רועי האומות עם ישראל.

על כן קרא שם הבאר עשק כי התעשקו עמו, כי יש הבדל בין שנים המתקוממים על דבר איזו עסק שביניהם, לבין שנים המתקוממים בחנם על לא דבר כמנהג דורינו, וזה ההבדל בין בית ראשון לשני כי השנאה שהיתה בין רועי ישראל בבית ראשון היתה על עסק המלכות, כי נחלקה מלכות ישראל, וטבע הענין נותן שאין מלכות נוגעת בחברתה, על כן חשב כל אחד מהם שחבירו נכנס בגבולו, וע"י עסק זו רבתה המשטמה ביניהם.

אבל השנאת חנם של בית שני, היה בחנם על לא דבר, כי אפילו הפחותים היו שונאים זה לזה על לא דבר, כי על כן נקראת שנאתם שנאת חנם אע"פ שלא היה לאחד שום עסק עם חבירו, ואין זה כי אם רוע לב והשטן היה מרקד ביניהם להכשילם זה בזה, כי מצא אלוקים עונם ממקום אחר על כן הסיתם זה בזה למצוא עונו לשנוא. לכך ויחפרו באר אחרת ויריבו גם עליה ויקרא שמה שמנה לא הזכיר במריבה זו הרועים, רמז

שגם יצחק חפר בארות, אבל אצל יעקב איננו מוצאים שחפר בארות, אלא כנראה אם זקינו ואביו חפרו בארות, אזי הנכד כבר אינו זקוק לחפור בארות. נהנה השפת אמת מתשובתו, ואמר לו בחביבות שלום עליכם אלעסקער רב. ומזה אנו רואים הכוח של זכות אבות.

הרמב"ן והכלי יקר (בראשית כו כ) מפרשים ענין הבארות שהיתה פעולה בבחינה של מעשה אבות סימן לבנים, ודרשו כל עניני בארות אלו על ג' בתי מקדשים שנקראו באר מים חיים, כי כשם שעשו מריבה על שני בארות, והשלישי קרא רחובות, כך במקדש ראשון ושני עשו האומות מריבה עם ישראל עד שהחריבוה אבל השלישי שיבנה ב"ב קרא רחובות.

כי ידוע מה שאמרו חז"ל (יומא ט:): שבבית ראשון היה מצה ומריבה ושנאת חנם בין נשיאי ישראל שנקראו רועים, כמ"ש (ירמיה כג ד) והקימותי עליהם רועים. ונחרב הבית בסיבת המריבה שהיתה בין מלכי ישראל ומלכי יהודה. ובבית שני היתה מידת השנאת חנם בין כל ישראל כי פשה הנגע כולם עד לאין מרפא. ועל כן כתיב

בעונינו עוד היום מנהג זה מצוי בינינו. ובהפך זה בזמן ששלום על ישראל אע"פ שפרינו בארץ, ויהיו הדרים עליה רבים עד מאוד, מ"מ רחבת ידים להם ואין צר להם כדמסיק בגמרא (סנהדרין ז): כד הוה רחימתין עזיזא אפותיא דספסירא הוה שכיבן, השתא דלא סגי רחימתין פוריא בת שיתין גרמדי לא סגי לך, על כן נאמר כי הרחיב ה' לנו, אף על פי שפרינו בארץ ויהיו הדרים עליה רבים מכל מקום הארץ לפניהם רחבת ידים.

יעזור השי"ת שנזכה להתייחס אחרי אבותינו הק' וללכת בדרכם, ויהי רצון שהם ימליצו בעדינו ולכל אלו שקשורים לממשיכי דרכם, עדי נזכה לכיאת גוא"צ בב"א.

למריבת בית שני שהיתה בכל ישראל על כן קראוה שטנה, כי לא מצאו סבה אל דברי ריבותם, כי אם מה שהיה ודאי השמן מרקד בין קרניהם אשר בהם ינגחו זה לזה, כמ"ש (ויקרא כו.ו): וכשלו איש באחיו.

ובבאר השלישי לא רבו עליה, כי בית המקדש השלישי יבנה ע"י מלך המשיח, שנאמר בו (ישעיה טו) למרבה המשרה ולשלום אין קץ, כי אך שלום ואמת יהיה בימיו. על כן נקרא רחובות כי אז ירחיב ה' את גבולם, כי בזמן שהמריבה מצוייה או שני עברים נצים, אף בהיותם בעיר גדולה כאנטוכיא לא נשא אותם לשבת יחדיו, ואף במקום רחבת ידים מאוד צר להם המקום ולא יסבלם, כאשר

סעודת ראש חודש כסלו יום שישי ערש"ק פרשת תולדות

שיהיה בחודש זו, וא"כ בראש חודש כבר נכלל היום טוב של חנוכה.

והנה נחלקו הפוסקים אם יש דין של פרסומי ניסא בנרות חנוכה במקום שאין שם כלל יהודים, בספר גוהג כצאן יוסף (עמוד קפג) ובשו"ת

הצירוף של שם הוי"ה לחודש כסלו יוצא מראשי תיבות ו'ירא י'ושב ה'ארץ ה'כנעני (בראשית ג יא).

ויש לומר רמז בפסוק זה, שמרמז על ענין פרסומי ניסא של נר חנוכה, דידוע שראש חודש כולל כל מה

(מבעמ"ס פתחא זוטא) כתב ששייך פרסומי ניסא גם לגויים.

ויש להביא סמך לאלו שסוברים שיש פרסומי ניסא גם לגויים, מהפסוק שממנו יוצא הצירוף של שם הוי"ה לחדש זה, 'זירא יושב הארץ הכנעני', שגם ראייה של יושבי הארץ הכנעני, דהיינו הגויים, גם אצלם יש ראייה של פרסומא ניסא, שהרי פסוק זה קאי על חודש כסליו.

יעזור השי"ת שנוכה לחדש טוב ומבורך, לקבל כל האורות של היום טוב חנוכה, עדי נוכה לראות ההדלקת הנרות בבית המקדש בביאת גוא"צ בב"א.

אגרות משה (ח"ד קה ז) סוברים שאין פרסומי ניסא לנכרים, וכן מוכח בשער הציון (תערב ז), וכן הוא בשו"ת להורות נתן (ח"ד סג), וכתב דאין להביא ראי' ממש"כ בגמרא (שבת כא:): ששיעור עד שתכלה רגל מן השוק, הכוונה עד דכליא ריגלא דתרמודאי, בגלל שכוונת הגמרא כי גם יהודים נמצאים בשוק עד אותה שעה.

אולם בשו"ת התעוררות התשובה (ח"ג תנו) חולק וסובר שגם פירסום הנס בין הגויים מצוה היא, וכמאמר הכתוב (יחזקאל לח כג) והתגדלתי והתקדשתי ונועדתי לעיני גויים רבים. גם בספר בית פינחס

חלק מהוצאות הגליון

נדבת ידידנו

הר"ר **אפרים קץ** שליט"א
לרגל השמחה השדויה במעונו
בהולדת בתו למזל טוב

שמחת 'הקידושא רבא' תתקיים
ביום השב"ק פר' ויצא הבעל"ט
לאחד התפילה בבית מדרשינו

יזכה לרוות ממנה ומכל יוצ"ח
רוב נחת ותענוג דקדושה ולגדלה
לתורה לחופה ולמעשים טובים

חלק מהוצאות הגליון

נדבת ידידנו

הר"ר **יוסף בקנרוט** שליט"א

לרגל השמחה השדויה

בנישואי בנו החתן

הכה"ח **משה** נ"י למזל טוב
יהי רצון שהזיווג יעלה יפה יפה

ויהיה קשר של קיימא

ויזכו לבנות בית נאמן בישראל

על אדני התורה והחסידות